

بسمه تعالی

مراحل تدوین یک طرح تحقیقاتی

ویژگی های عنوان:

- * کوتاه و گویا باشد.
- * به صورت سوالی نباشد.
- * از اختصارات استفاده نشود.

بیان مساله:

ترتیب نگارش آن به صورت زیر باشد:

- * تعریف مساله طرح
- * ذکر وسعت مساله در ایران و جهان با ارائه آمار و اطلاعات
- * اهمیت مشکل با ارائه آمارهای موجود
- * ذکر اقدامات انجام شده در مورد مساله
- * اشاره کلی به تحقیقات قبلی و موارد اختلاف نظر
- * اشاره به هدف و جمعیت مورد مطالعه که اغلب همان عنوان طرح است.

بررسی متون:

در بررسی تحقیقات انجام شده قبلی لازم است نکات زیر به ترتیب آورده شود.

- * نام نویسنده اول
- * سال چاپ مقاله
- * عنوان مقاله
- * نوع مطالعه
- * نمونه مورد بررسی (تعداد و نوع)
- * نحوه جمع آوری داده ها
- * مهم ترین یافته های مرتبط با طرح
- * نقاط قوت و ضعف

اهداف:

نکاتی که باید در نوشتن اهداف رعایت گردد:

- * از افعالی مانند تعیین کردن، مقایسه نمودن، اثبات کردن، محاسبه کردن، برقرار کردن و ... استفاده شود و از افعال مبهم مانند تخمین زدن، فهمیدن، مطالعه نمودن استفاده نگردد.
- * مکان انجام تحقیق مشخص گردد.

سوالات و فرضیات:

برای هر هدف توصیفی، یک سوال و برای هر هدف تحلیلی، یک فرضیه مطرح می شود.

فرضیه H0: هر گونه تفاوت یا ارتباط بین متغیرها رد می شود.

فرضیه H1: تفاوت یا ارتباط بین متغیرها را بیان می کند.

روش اجرا:

نکات زیر به ترتیب آورده شود:

- * نوع مطالعه
- * جمعیت مورد مطالعه با ذکر محل انجام مطالعه
- * حجم نمونه و فرمول محاسبه آن (با ذکر رفرنس برای حجم نمونه)
- * خصوصیات دقیق نمونه: چه کسانی هستند و از کجا انتخاب می گردند، چه سن و جنسی خواهند داشت، معیارهای ورود و خروج نمونه چیست، (تعریف گروه مورد و شاهد)
- * روش دقیق جمع آوری اطلاعات: نیروی انسانی (چه کسی و با چه درجه تحصیلی)، نحوه اخذ رضایت، چه اطلاعاتی جمع آوی می گردد.
- * ویژگی ابزار (نام ابزار، ساخت چه کارخانه ای و در چه سالی، حساسیت و دقتش چقدر است)
- * کیت ها و مواد مصرفی: نام کیت و کارخانه سازنده، محل تهیه، چگونه از حساسیت و دقت آن اطمینان حاصل می کنیم
- * دارو و دارونما (تاریخ مصرف، شماره سریال دارو، فرم مصرف)
- * روش آماری مورد استفاده

متغیرها:

- * مستقل: متغیری است که تاثیر آن بر سایر متغیرها بررسی می گردد.
- * وابسته: متغیر مستقل بر روی آن اثر می گذارد.

- * زمینه ای: نه مستقل است و نه وابسته. ولی سنجش آن به نحوی مورد استفاده محقق می باشد.
- * مداخله گر: بر رابطه ی علت و معلولی دو متغیر اثر می گذارد و باعث می شود رابطه ی علت و معلول قویتر یا ضعیف تر از حد واقعی جلوه کند و در مطالعه باید نوع رفتار با این نوع متغیر به صورت (ثبت کردن، نادیده گرفتن، حذف کردن، مشابه سازی) معلوم گردد.
- * کمی: با عدد قابل نمایش است. مانند وزن (واحدها و ابزار سنجش ذکر شود)
- * کیفی: کیفیت صفات را نشان می دهد. مثل جنس.

تعریف واژه ها (تعریف عملیاتی):

واژه های مهم در قسمت بیان مساله یا عنوان را به صورت عملی (تئوری نیست، تعریف عملیاتی است) تعریف می کند. به عبارت دیگر معیاری است که برای اندازه گیری متغیرها و یا تفکیک و افتراق موارد از یکدیگر به کار می رود و انتخاب این معیار هم در دقت و هم در اعتبار مطالعه موثر است و هم نتایج را تحت تاثیر قرار می دهد.

منابع (Reference):

منابعی که در بیان مساله و بررسی متون استفاده شده به ترتیب در متن، شماره گذاری می گردند. رفرانس گذاری بر اساس ونکور باشد.

مقاله

مقالات: نام خانوادگی و نام نویسدگان. عنوان کامل مقاله. نام کوتاه شده ی مجله. سال انتشار؛ شماره مجله: صفحات.

- Babamahmoodi F, Farokhee M, Delavarian L, Babamahmoodi A, Khalilian A, Haghshenas M. Association between Serum Concentrations of HBV-DNA and HBeAg with Liver Enzymes in Hepatitis B Patients. J Mazandaran Univ Med Sci. 2012; 22 (95) :2-8

۱- کتاب

کتاب: نام خانوادگی و نام نویسنده یا نویسدگان. عنوان کتاب. شماره چاپ. شهر محل چاپ: ناشر؛ سال انتشار.

- Speelman P. leptospirosis. In: Braunwald E, Fauci AS, kasper DL, editor(s). *Harrison's principles of Internal Medicine*. 18th ed. New York: McGraw-Hill; 2011. p. 988-91